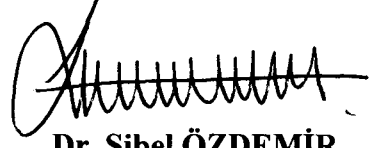

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 14/02/2022

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

17 Aralık 2021 tarih ve 7 / 55629 esas numaralı yazılı soru önergime verdiğiniz 11/01/2022 tarih ve E-99074258-610-09 sayılı yanıtta, özetle:

“MEB E-okul yönetim bilgi sisteminde kayıtlı 41.854 otizm tanılı öğrenci bulunmaktadır.

37'si 2021 yılında olmak üzere toplam 638 destek eğitim odasının belirlenen standartlar doğrultusunda donatımı sağlandı.

41'i 2021 yılında olmak üzere toplam 174 özel eğitim sınıfı standartlara uygun hale getirildi.

Okul öncesi dönemdeki otizm spektrum bozukluğu tanılı ve risk altındaki öğrenciler için tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim hizmetlerinin niteliğinin ve kalitesinin artırılmasına yönelik yeni model uyarlama çalışmaları devam etmekte ve uygulamaya geçirilmesi planlama aşamasında.

5.000 öğretmene hizmet içi eğitim verildi.

Aileler ve STK'lara yönelik Farkındalık Oluşturma Faaliyeti kapsamında 12 pilot ilde gerçekleştirilecek etkinlik kampanyaları hazırlık aşamasında”

olduğu bilgilerini paylaşmıştınız.

Ancak gerek otizmlili bireylere ilişkin sayısal veriler gerekse otizmle ilgili faaliyet yürüten birçok STK ve aile, vermiş olduğunuz bu bilgilerin gerçeklikten uzak olduğunu somut örneklerle ortaya koymakta ve başka iddialarda da bulunmaktadır.

STK'ların çalışmalarına göre 0-14 yaş grubu aralığında otizmlili çocuk sayısı yaklaşık olarak 150 bindir. 0-19 yaş çocuk grubuna genellediğinde ise eğitim öğretim bekleyen otizmlili birey sayısının yaklaşık olarak 500 bin olduğu tahmin edilmektedir. Otizmin tek ve en önemli tedavisinin eğitimden geçtiği tüm Dünyada bilinmektedir. Vermiş olduğunuz veriler değerlendirildiğinde ülkemizde otizm tanılı 0-19 yaş grubu bireylerin yaklaşık yüzde 92'si sistem öğretimin dışında bırakılmış durumdadır. Otizmlili bireylerin insana yakışır şekilde mutlu, sağlıklı, güvenli, bağımsız, üretken, toplumsal yaşamın her alanına tam ve etkin katılım sağlayan bir hayat sürdürebilmeleri ancak ve ancak bireysel olarak ihtiyaçlarına göre tasarlanmış nitelikli ve yaşam boyu devam eden bir eğitim alabilmeleri ile mümkün olduğu ortadadır.

Önergeye verdiğiniz yanıtın basında yer alması sonrasında tarafıma ulaşan STK temsilcileri ve bizzat aileler verilen bilgilerin var olan gerçekleri kesinlikle yansıtmadığını savunmaktadırlar. Destek eğitimlerinin verilmediğini, çocukların özel kurumlara yönlendirildiğini, sosyo-ekonomik imkanları yeterli olan ya da çocuklarının eğitimleri için çok büyük fedakârlık göstermek zorunda kalan ailelerin çocuklarını özel eğitim kurumlarına

gönderdiklerini, maddi imkânı olmayan ailelerin ise çocuklarını özel eğitim kurumlarına gönderemediklerini paylaşmaktadırlar. Ayrıca otizm tanısı konulan çocuklara her ilde eğitim imkânı sunulmadığı ve iş ve evlerini terk ederek özellikle Ankara, İstanbul ve Eskişehir gibi büyük şehirlere eğitim için gitmek durumunda kaldıklarını da aileler iletmiştir. Bunun yanında kaynaştırma eğitiminin de tam olarak uygulanmadığı, kaynaştırma eğitiminin bir tanımının dahi olmadığı ve otizm tanılı çocuklarının sınıflarda sadece bir köşede oturduklarını paylaşmaktadırlar.

Bu anlamda tarafıma ulaşan talepler arasında otizmlı çocukların ve ailelerinin en büyük talebi devlet tarafından kaliteli ve sürdürülebilir bir eğitimidir. MEB eğer bu talebe en etkin ve kapsayıcı şekilde yanıt veremediği sürece devlet üzerinize düşen sorumluluğun gereğini yerine getirmemiş olacaktır. Otizmlı bireylerin Anayasal hakkı olan eğitime ve öğretime erişim hakkını ihlal etmeye ve bu vatandaşlarımızın eğitim alma ihtiyacının karşılanması için yeterli kaynağı ayırmamaya devam etmiş olacaksınız.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye’de otizmlı çocukların yüzde 92’sinin yani yaklaşık 458 bininin eğitime erişemediği bir tabloda bu çocukların evde ne yaptıklarına, nasıl vakit geçirdiklerine ve özellikle anneler başta olmak üzere aile fertlerinin durumuna ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması veya raporu var mıdır? Varsa detayları nedir?
- 2) Yaklaşık 458 bin otizmlı çocuğun milli eğitim sistemine dahil edilmediği bir tabloda ülke genelinde sadece 638 destek eğitim odasının belirlenen standartlara göre donatımının yapılmasının gerekçesi nedir? Daha fazla sınıf ihtiyacı varken bu ihtiyacının karşılanmamasının nedenleri nedir?
- 3) Var olan 638 destek eğitim odasının kaç tane MEB tarafından kaç tane STK’lar tarafından açılmış veya donatılmıştır?
- 4) Hangi şehirlerde destek eğitim odası vardır?
- 5) 2021 yılı itibarıyla 174 özel eğitim sınıfının standartlara uygun hale getirilirken var olan ihtiyacın karşılanması için standartların uygun olduğu daha kaç sınıfa daha ihtiyaç vardır? Standartlara uygun özel eğitim sınıfları hangi şehirlerde vardır?
- 6) Özel eğitim sınıflarının Otizmlı çocuklara haftada sadece 12 saat ders verilmesini yeterli görüyor musunuz? Ders saatlerinin artırılmasına dönük bir çalışmanız var mıdır?
- 7) MEB E-okul yönetim bilgi sisteminde kayıtlı otizmlı öğrencilerin kaç tane anaokuluna, kaç tane ana sınıfına, kaç tane ilkökula, kaç tane orta okula ve kaç tane liseye kayıtlıdır? Bu öğrencilerin okul türlerine ve sınıf kademelerine göre okul terkleri sayısal ve oransal olarak nedir?
- 8) MEB Örgün Eğitim İstatistikleri’ne göre, ortaokulda kaynaştırma yoluyla eğitimine devam eden öğrencilerden 75.364’ünün 2016-17 eğitim öğretim yılında, 67.435’inin 2017-18 eğitim öğretim yılında, 82.367’sinin 2018-19 eğitim öğretim yılında, 87.136’sının 2019-20 eğitim öğretim yılında ve 85.197’sinin 2020-21 eğitim öğretim yılında kaynaştırma eğitiminin dışına çıkmasının nedenlerine ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması veya raporu var mıdır? Varsa detayları nedir?
- 9) 11/01/2022 tarih ve E-99074258-610-09 sayılı yanıtınızda 1 milyon 185 bin öğretmenin olduğu okullarda sadece 5 bin öğretmene yani öğretmenlerin yüzde 0,41’ine otizm hakkında hizmet içi eğitimin verilmesinin sorumlusu kimdir? Bakanlığınızın verdiği bilgiye göre 1 milyon 180 bin öğretmen hiçbir şekilde otizm hakkında en küçük bir hizmet içi eğitim almadan sınıfındaki otizmlı öğrenciye nasıl faydalı olacaktır?

- 10) Yine söz konusu yanıtınızda, “Okul öncesi dönemdeki otizm spektrum bozukluğu tanılı ve risk altındaki öğrenciler için tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim hizmetlerinin niteliğinin ve kalitesinin artırılmasına yönelik yeni model uyarlama çalışmalarının devam ettiğini ve uygulamaya geçirilmesinin ise planlama aşamasında olduğu” ve “Aileler ve STK'lara yönelik Farkındalık Oluşturma Faaliyeti kapsamında 12 pilot ilde gerçekleştirilecek etkinlik kampanyalarının hazırlık aşamasının devam ettiği” bilgileri değerlendirildiğinde, otizmli çocuklar ve aileler acilen sizden hizmet beklerken “planlama aşaması” ve “hazırlık aşamaları” ne zaman tamamlanarak uygulamaya geçilecektir?
- 11) 2019 yılında 1 milyon yetişkin otizmli bireyden sadece 28'i SGK'ya kayıtlıyken 2022'de bu sayının 30 olması çok vahimdir. Oysa Mart 2020 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulan 'Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu' ile eğitim, sosyal uyum ve istihdam konularında acilen atılması gereken çok önemli tavsiyelerde bulunulmuştur. Otizm tanımlı vatandaşlarımızın istihdama dahil olamamalarının nedeninin Bakanlığınızın otizmli bireyleri eğitim sistemine dahil edememesi olduğu yönünde tespitler karşısında atacağınız somut adımlar var mıdır?
- 12) Pandemi sürecinde uzaktan eğitimin verildiği dönemde otizm tanılı öğrencilere yönelik Bakanlığının herhangi bir çalışması olmuş mudur? Bu süreçte otizmli öğrencilerin Bakanlığınız tarafından eğitim ve öğretim hakkının yok sayıldığı doğru mudur?